

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/06 i 51/09), člana 25. i člana 130. Statuta Grada Tuzle („Službeni glasnik Grada Tuzle“, broj 6/21 i 4/25), Gradsko vijeće Tuzla, na sjednici održanoj 31. marta 2026. godine, donosi

DEKLARACIJU

o zaštiti ljudskog dostojanstva i zabrani svih oblika diskriminacije, sa posebnim naglaskom na zaštitu starijih osoba i prava mladih

I - OPŠTI PRINCIPI

Gradsko vijeće Tuzla, polazeći od temeljnih vrijednosti ljudskog dostojanstva, jednakosti i socijalne pravde, potvrđuje da je svaka osoba nosilac neotuđivih prava koja moraju biti zaštićena bez ikakvog oblika diskriminacije, ograničenja ili isključivanja.

Gradsko vijeće Tuzla jasno i nedvosmisleno utvrđuje da diskriminacija u bilo kojem obliku, neposredna ili posredna, predstavlja neprihvatljivo i društveno štetno postupanje koje direktno narušava ustavne vrijednosti, pravni poredak i temeljne principe demokratskog društva.

II - USTAVNO-PRAVNO-KONVENCIJSKI OSNOV

Ova Deklaracija zasniva se na:

1. Ustavu Bosne i Hercegovine, kojim je garantovana zabrana diskriminacije kao temeljno ustavno načelo;
2. Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima (EKLJP) – član 14. i Protokol br. 12, koji obavezuju na jednaku zaštitu prava bez diskriminacije;
3. Zakonu o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine, kojim se utvrđuju oblici, osnovi i zaštita od diskriminacije;
4. Krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini, kojima se sankcioniše povreda ravnopravnosti građana i diskriminatorno postupanje.

III - ZABRANJENI OBLICI DISKRIMINACIJE

Gradsko vijeće Tuzla potvrđuje da je zabranjena svaka direktna i indirektna diskriminacija, kao i svako postupanje koje ima za cilj ili posljedicu narušavanje jednakih prava i mogućnosti građana, po osnovu:

- starosne dobi,
- spola,
- nacionalne ili etničke pripadnosti,
- vjere ili uvjerenja,
- socijalnog statusa,
- zdravstvenog stanja,
- invaliditeta,
- obrazovanja i profesionalnog statusa,
- bilo kojeg drugog ličnog svojstva.

Gradsko vijeće Tuzla posebno naglašava da nijedan osnov ne može biti opravdanje za ograničavanje prava, uskraćivanje mogućnosti ili isključivanje iz javnog, društvenog i profesionalnog života.

IV – POSEBNA ZAŠTITA STARIJIH OSOBA

Gradsko vijeće Tuzla posebno naglašava potrebu zaštite starijih osoba kao kategorije stanovništva koja se često nalazi u posebno osjetljivom i otežanom društvenom položaju.

Starije osobe su često suočene sa:

- niskim primanjima i nedovoljnim ekonomskim sigurnostima,
- narušenim zdravstvenim stanjem i otežanim pristupom zdravstvenim uslugama,
- društvenom marginalizacijom i smanjenim učešćem u javnom životu.

Gradsko vijeće Tuzla utvrđuje da:

- starosna dob ne može biti osnov za ograničavanje prava, dostojanstva ili učešća u društvu,
- starijim osobama mora biti omogućeno aktivno učešće u javnom, društvenom i profesionalnom životu, u skladu sa njihovim sposobnostima i iskustvom,
- svako isključivanje starijih osoba predstavlja neprihvatljiv oblik diskriminacije i društveno štetnu praksu.

Društvo koje zanemaruje starije – odriče se vlastitog iskustva, znanja i stabilnosti.

V - PRAVA MLADIH I ZABRANA DISKRIMINACIJE PO OSNOVU STAROSNE DOBI U OBA SMJERA

Gradsko vijeće Tuzla posebno ističe da zabrana diskriminacije po osnovu starosne dobi važi jednako i za mlade osobe, te da:

- mladi moraju imati stvarnu, a ne deklarativnu i formalnu priliku za učešće u javnom, društvenom i političkom životu,
- mladima mora biti omogućeno zapošljavanje, stručno usavršavanje i napredovanje isključivo na osnovu znanja, sposobnosti i rezultata,
- svako formalno ili neformalno isključivanje mladih iz procesa odlučivanja predstavlja neprihvatljivu i društveno štetnu praksu.

Gradsko vijeće Tuzla naglašava da mladi nisu samo budućnost – oni su ravnopravan i aktivan dio sadašnjosti društva, te da im mora biti omogućeno stvarno učešće u njegovom oblikovanju.

Društvo koje mladima ne daje priliku – svjesno odustaje od vlastitog razvoja.

VI - PRAVO NA ISKUSTVO I ZNANJE

Gradsko vijeće Tuzla posebno ističe da iskustvo, znanje i stručnost ne smiju biti razlog za isključivanje iz društvenog i profesionalnog života.

Ograničavanje angažmana stručnih, menadžerskih i akademskih kadrova, posebno univerzitetskih profesora, predstavlja:

- odricanje od znanja koje obrazuje nove generacije,
- direktno slabljenje društvenog i institucionalnog razvoja,
- neopravdano ograničavanje prava i zabranjenu diskriminaciju po osnovu starosne dobi i profesionalnog statusa.

Društvo koje isključuje iskustvo i znanje – svjesno umanjuje vlastiti kapacitet razvoja i napretka.

VII - MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Gradsko vijeće Tuzla naglašava da društvo može napredovati samo kroz saradnju, međusobno poštovanje i ravnotežu svih generacija.

Suprotstavljanje mladih i starijih je nedopustivo i predstavlja pogrešan, štetan i neprihvatljiv društveni pristup.

Mladi trebaju priliku – stariji zaslužuju poštovanje.

Društvo mora imati i jedno i drugo.

Gradsko vijeće Tuzla jasno utvrđuje da mladi i stariji imaju jednaka prava i jednaku zaštitu od diskriminacije.

Društvo koje dijeli generacije – slabi samo sebe.

VIII - ODGOVORNOST INSTITUCIJA

Gradsko vijeće Tuzla zahtijeva od svih javnih institucija i poziva sve društvene subjekte da:

1. aktivno sprječavaju svaki oblik diskriminacije,
2. osiguraju jednaka prava i jednake mogućnosti svim građanima,
3. ne donose mjere koje dovode do isključivanja bilo koje društvene grupe, te da bez odlaganja usklade, izmijene ili stave van snage sve propise i prakse koje proizvode diskriminaciju ili ograničavaju prava po bilo kojem osnovu,
4. posebno štite ranjive kategorije stanovništva.

Institucije koje ne štite jednakost – gube svoj legitimitet.

IX - ZAKLJUČNA PORUKA

Gradsko vijeće Tuzla jasno i nedvosmisleno poručuje: društvo koje isključuje mlade – nema budućnost, a društvo koje isključuje starije – gubi svoje temelje.

Borba protiv diskriminacije nije političko pitanje – to je pitanje osnovnih vrijednosti i civilizacijskog minimuma.

Jednakost i ista prava nisu izbor – to je pravna i moralna obaveza.

GRAD TUZLA

Gradsko vijeće

Broj: 01/04-A-4740-2026

Tuzla, 31. marta 2026. godine

PREDSJEDAVAJUĆA

Ana Pejić, BA prava